

„Magyar az, akinek Trianon legalább fáj.”

Karinthy Frigyes

TRIANON-ra emlékezünk...

90 éve írták alá Párizsban...
1920. június 4.

Kilencven éve történt, hogy egy ezeréves országot a szerencsétlen belpolitikai helyzet, és az Osztrák–Magyar Monarchia vesztes háborúja okán a győztesek szétdaraboltak, s noha a későbbi utódállamok csapataival számottevő csatákba nem keveredtünk, nagyhatalmi érdekekből területünk, népességünk, természeti kincseink, érdeink jó része szomszédainkhoz került.

A világtörténelem egyik legigazságtalanabb békeszerződése közé sorolják ma is a Párizs melletti Trianon palotában aláíratott diktátumot.

Mai szemmel nézve megdöbbentő, hogy minderről közel fél évszázadon keresztül csak hangfogóval lehetett beszélni. Pedagógusok pályája tört ketté, ha diákjai előtt megmerte említeni a történeket. Egy-egy – az elszakított területekről menekült tanár sorolta olykor az erdélyi, felvidéki, délvidéki és kárpátaljai városokat, fenyeveseket, sudár növésű tölgyeseket. Nem volt rendjén ez akkor sem és ma sem, amikor még mindig van fejcsoválás, ha a téma szóba kerül. Generációk nőttek fel e százalmas szilenciumban, és most zavartan, erőtlően vagy felgyülemlett dühvel reagálunk vitapartnerünknek.

Törlesszünk hát adóságunkból azzal, hogy néhány, a szerkesztőséghez beküldött gondolatot közzéteszünk az évforduló kapcsán.

Pápai Gábor

Az idősebb kollégáknak csupán emlékeztetőül, a fiatalabbaknak pedig megdöbbentésükre álljon itt az alábbi három kimutatás:

Összes erdőnk 1920. jún. 3-ig	8 760 816 ha	100,0%
Ebből elcsatolva	7 710 490 ha	88,0%
Megmaradt	1 050 316 ha	12,0%
Erdősültségünk 1920. jún. 4-ig	Volt	27,00%
Maradt	8,85%	

Megjegyzés: tanulmányainkból tudjuk, hogy egy ország akkor nem szorul fabehezatalra, ha erdősültsége legalább 20–24%.

Fenti adatok s az ezeken alapuló számítások a Magyar Katekizmus (Királyi Magyar Egyetemi Nyomda – Budapest, 1927) c. kiadványból véve.

Apró betűvel, de nem mellékesen hadd közöljünk még két táblázatot, ugyancsak a Magyar Katekizmusból (24–25. oldal):

Veszteségünk – számokban

	Magyar birodalom	Csonka Magyarország	Elveszett
Terület (km ²)	325 411	92 607	232 804
Népesség	20 886 487	7 599 246	13 287 241
Erdő (kh)	15 223 917	1 825 181	13 398 736
Vasutak (km)	22 081	8 364	13 707
Állami és törvényhatósági közutak (km)	49 420	17 533	31 887

Ki mit kapott Magyarországból?

	Csehszlovákia	Románia	Szerb–horvát–szlovén királyság	Ausztria
Terület (km ²)	63 004	102 181	63 572	4 026
Népesség	3 567 575	5 236 305	4 140 967	292 588
Magyar lakos	1 084 343	1 704 851	563 597	24 807
(Fiume területe és lakossága itt nem szerepel)				
Erdő (kh)	4 100 863	6 289 222	2 785 914	221 927
Vasutak (km)	3 834	5 263	4 191	425
Állami és törvényhatósági közutak (km)	9 480	12 499	8 791	1 029

A fenti, igencsak lehangoló adatok ismeretében nagyon is érthető erdészledeink érdeklődése: mennyi és milyen erdővel növekszik az első bécsi döntés után (1938. nov. 2.) az akkori, alig 9%-os erdősültségünk? *Szent-István Aladár* – ma már csaknem elfeledett – szakírónk szó szerint így tanakodik erről az Erdészeti Lapok 1939. januári számában:

„Erdésztiársadalmunkat ma ez a kérdés érdekli leginkább. Mindnyájan ismerjük azokat az óriási veszteségeket, amelyek a trianoni békeszerződés nyomán érték erdőgazdaságunkat és ezzel kapcsolatban egész nemzeti háztartásunkat. Az évi fatermés egy fejre eső átlaga a réginek negyedrézére esett vissza. De még ez az arány is csak látszólagos, s ezt is csak a rendkívüli használatok segítségével tudtuk elérni; a valószínű növekedék fejkvóta aránya még ennél is kisebb.

Nem csoda tehát, ha ma erdész körökben is a bécsi döntés által teremtett új helyzet felé irányul az érdeklődés, és türelmetlenül várjuk azokat a híreket, amelyek számszerű, hiteles adatokkal szolgálják ennek a kérdésnek a tisztázását

A közelmúlt öröndetes eseményei után az egész vonalon megindult a találgatás: mekkora lesz a visszacsatolt erdőterület? Mindenféle számokat hallhatunk kétszáz ezer holdtól egymillióig. És bár ma már tisztábban látunk, a bizonytalanság még nem szűnt meg egészen.

Még kevesebbet tudunk arról, hogy a visszacsatolt erdőterület hogyan osz-

lik meg fajok szerint? Kaptunk-e vissza fenyveseket, és ha igen, mennyit? Jelentékeny javulást várhatunk-e fenyő-behozatalunk tekintetében? Enyhülni fog-e a mai nyomasztó fahiány? Stb.

Mindezek olyan kérdések, amelyeket találgatással nem lehet eldönteni. Hogy azonban fontosak mind az erdőgazdaság, mind a fafogyasztók szempontjából, az nyilvánvaló. Ezért elhatároztam, hogy megkísérlem ezeknek a kérdéseknek a tisztázását.

Természetes, hogy addig, amíg a határokat nem állapítják meg véglegesen, nem tudunk pontos adatokkal megfelelni a föltett kérdésekre. Olvassuk pl. a napilapokban, hogy Kassa és Rozsnyó erdeinek túlnyomó része a csehszlovák területre esik, és egészen bizonyos, hogy ma még a sok határhelység erdőbirtokának hovatartozása is vitás kérdés. Ezért az itt közölt eredményeknek is csak tájékoztató jellegük lehet.

Hogy mely községek kerültek vissza Magyarországhoz, azt nagyjából tudjuk,

hiszen a demarkációs vonal ismeretes. Sok változás és nagyobb meglepetés ebben a tekintetben máig nemigen lehet. A visszakapott helységek jegyzékét több ízben közölték a napilapok, de megállapíthatók azok a (200 000-es) katonai térkép alapján is, ha abba a régi és az új országhatárt berajzoljuk, s a két vonal közé eső községeket gondosan összeírjuk. Ez bár nem egészen egyszerű munka, nem okoz különösebb nehézséget.

Bizonytalanabb dolog az erdőterületek számszerű kimutatása és részletezése a főbb fajok szerint. Pontos törzskönyvi adatok ui. nem állnak rendelkezésünkre. Nincs más forrásunk, mint *Bedő Albert* nagy statisztikai munkája, amelynek II. kötetében (AZ ERDŐK TÖRZSKÖNYVE) községenként és fa-nemcsoportonként vannak részletezve az erdőterületek. Kérdés, mennyire bízhatunk meg ezekben a számadatokban, mivel 4 évtizeddel ezelőtti értékeket mutatnak.”

Dobay Pál

**Az Országos Erdészeti Egyesület
 50 000 Ft-ot
 ajánlott fel az árvízkárosultak
 javára.**